

యుద్ధ సంచిక.

వాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ జూన్ నెల 6 వ తేది శుక్రవారం

[నె 12 రు.

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు.

విమానదాడులు.

మే 28 వ తేది బుధవారంనాడు రాత్రి వాతావరణం అనుకూలంగా లేకపోయినా బ్రిటిషు విమానములు జర్మనీ భుత్తర ప్రాంతమునకు వెళ్లి చాల పట్టణములపై బాంబుల వర్షించివచ్చినవి. పెద్దపెద్ద ప్రేలుడు బాంబులు చాల ప్రాంతములలో పడినట్లు జర్మనులు గూడ అంగీకరించిరి.

జూన్ 2 వ తేదిన చాల బ్రిటిషు విమానాలు జర్మనీ రాజధానియగు బర్లిన్ నగరముపై వేలకొలది బాంబులను వర్షించినవి. యాగ్ననదీ ప్రాంతమున గల పారిశ్రామిక రేవు పట్టణము డస్సెల్డాఫ్ ను, అన్వెండు, నెయింటు నజీర్ మొదలగు రేవు పట్టణముల పైనను కీలు కాలువపైనను గూడ భయంకరమగు దాడులు జరుపబడెను. మంగళవారమునాడు పగలు ప్రాస్తూనందు ఉత్తరమున గల శత్రు సైనిక శిబిరములపైనను, కోస్తా రేవులపైనను పెద్ద దాడులు సాగించబడెను. సోమవారం రాత్రి జర్మనీ భుత్తర, పశ్చిమ భాగాలలో చాల పట్నాలపై దాడులు జరిగినట్లు జర్మనులు గూడ అంగీకరించిరి. 3 వ తేదిన పగలు లిహావ్రే మొదలగు ఫ్రెంచికోస్తా రేవులపై దాడి సాగించి రేవులలోని నౌకలపై చాల బాంబులువేయబడెను, అక్వేలి, పెర్బర్గ మొదలగు ప్రాంతములలోని విమానాశ్రయాలమీద గూడ చాల బాంబులు వర్షించబడెను.

బరోపా ఖండపు ఉత్తర భాగంలో వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలంగా మారుటవలన జర్మనులు ఈ వారం బ్రిటన్ పై మరల విమానదాడులను కొంచెం పురుకుచేశారు. మే 28 వ తేది బుధవారంనాడు లివర్పుల్ లో, జనసమృద్ధం అధికంగా గల ప్రాంత లో బాంబులుపడినవి. చిన్న చిన్న ఇండ్లు చాల శిథిలమైపోయెను. బ్రిటన్ ఆగ్నేయ ప్రాంతంలోను వాయవ్య ప్రాంతంలోనుగూడ పలు ప్రదేశాలలో శత్రు విమానాలు అగ్ని బాంబులువేసినవి. కొంత ఆస్తీ నష్టం, జన నష్టం కలిగింది. గురువారం పగలు మాత్రం దాడులు చాలకక్కన. శుక్రవారం రాత్రి బ్రిటన్ పడమటి ప్రాంతమందలి పట్నాల మీద విడివిగానే బాంబులు వర్షించినవి. కాని దాడులు వెనుకటంత తీవ్రంగాలేవు. ఆక్స్ ఫర్డ్ ను జన నష్టం ఆస్తీ నష్టం ఒకమాదిరిగానే కలిగింది. మూడు శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడ్డాయి. ఉత్తర ఐర్లండులోనూడా, శుక్రవారం నాడు జర్మను విమానాలు బాంబులువేసినట్లు ఉత్తర ఐర్లండు ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించారు. శనివారం రాత్రినూడా బ్రిటన్ పశ్చిమ భాగంలో చాల ప్రదేశాలలో జర్మను విమానాలు బాంబులు వేశాయి కాని, వీని సంఖ్య అంత అధికంగావున్నట్లు కనపించదు. మెర్సెడెస్ ప్రాంతంలో దాడి విశేషంగా జరిగింది. అచట కొందరు ప్రజలుగూడ చాతులైనారు. ఆదివారం రాత్రి మాన్చెస్టరుపైన మరీ తీవ్రంగానే జరిగింది. వేలకొలది అగ్ని బాంబులు, అనేక టన్నుల ప్రేలుడు బాంబులు శత్రు విమానాలు నగరమీద వర్షించినవి. చాల

భవనములు, వైద్యశాలలు శిథిలమైపోయినవి. ఆదివారం రాత్రి లండనుమీదగూడ కొన్ని బాంబులు పడ్డాయి. మూడు వారాలకు తిరిగి లండనుపై విమానదాడుల కీడ ప్రథమము. బ్రిటన్ లో వాయవ్య ప్రాంతపు రేవుమీదగూడ తీవ్రమైన దాడులే జరిగినవి. జూన్ 2 వ తేదిన బ్రిటన్ ఉత్తర భాగంలోను, వాయవ్య ప్రాంతంలోను దక్షిణతీరపు పట్నాల మీద బాంబులు పడినవి. కొందరు ప్రజలు మరణించిరి. 3 శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడెను, మంగళవారంనాడు కొన్ని శత్రువిమానాలు బ్రిటన్ పైకి వచ్చి విహరించిపోయినవి. కాని ఎక్కడా తీవ్రమైన దాడి జరుపలేదు.

మే 31 వ తేదీలో ముగిసిన వారమున అంగ్లా దేశమీద 9 జర్మను విమానాలు పడగొట్టబడెను. వీనిలో అధికభాగం బ్రిటిషు పశ్చిమ తీరపు రేవు పట్నాలమీద దాడులలో కూల్చబడెను. మే నెలలో బ్రిటన్ మీద చుట్టుపట్ల సముదాల మీద 205 జర్మను విమానములు కూల్చబడెను. 18 బ్రిటిషు విమానములు పడిపోయెను. జర్మనీమీద జర్మను ఆకాశి ప్రాంతములమీద 31 శత్రు విమానములు పడగొట్టబడెను. 67 బ్రిటిషు విమానములు శిథిలమయ్యెను.

బ్రిటిషు కార్మిక పక్ష వాహక సమావేశం 3 వ తేదిన జరిగింది అందు హిట్లరునో రాజీ చేసుకోకుండా సంపూర్ణ విజయం లభించేవరకు యుద్ధం సాగించక తప్పని తీర్మానింపబడెను. దీనికి ఆనుకూలురు 2,430,000, ప్రతిహాలురు 19,000.

శత్రు విమానదాడులవలన గలిగేనష్టాన్ని తగ్గించుటకొరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వారిక క్రొత్తపద్ధతిని అవలంబిస్తున్నారు. దాని ప్రకారం 50 సంవత్సరములలోపు వయస్సుగల ప్రతి వ్యక్తి నెలకు 48 గంటలసేపు శత్రు బాంబులవలన గలిగే అగ్నిప్రమాదాలను నివారించే పనిమీద భండవలెను. దీని వలన, అగ్నిప్రమాదాలను నివారించుటకు కావలసినంత వలంటియరు దశం యేర్పడుతుంది.

ఆఫికా, మధ్యధరా సముద్ర ప్రాంతములు.

ఉత్తర ఆఫ్రికారంగమున ఈ వారం పెద్ద మార్పులేమీ లేవు. టూబ్రూకు రేవు దుర్గంలోనున్న బ్రిటిషు నైస్యములు 30 వ తేదిన చుట్టు ముట్టడించియున్న శత్రుల వెనుకగొట్టి వారికొంత ప్రదేశమును ఆ మించుకొనెను.

ఈజిప్టు లిబియా సరిహద్దులయందుగూడ, బ్రిటిషు నైస్యములు శత్రులవెనుక గొట్టుచుండెను. శత్రులు హల్వా యి దగ్గరనుండి ఏ మాత్రమును ముందుకు రాజాలకపోయిరి.

అబిస్సీనియాయందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య నైస్యములు తీవ్ర ప్రాంతమునను, గోండారు ప్రాంతముననుగల ఇటాలియను నైస్యములను ఇంకను వెంటాడుచున్నవి. గోండారు ప్రాంతమున ఇంకను 17,000 ఇటాలియను నైస్యమున్నది. మే

30 వ తేదీన బ్రిటిషు సైన్యములు, డి.పీ.వీ. దుర్గమునకు తూర్పునకుల చిల్ల పట్టణమును మరి మూడు కోటను ఆక్రమించెను. జూన్ 2 వ తేదీన, సోమపూ ప్రాంతంలో మిలియన్ల 16 వ ఇటాలియను దివిజనువందలి 700 సైనికులు బ్రిటిషువారికి లొంగిపోయిరి. డి.పీ.వీ. దుర్గంపట్ల తీవ్రమగు పోరాటం జరుగుచున్నది. ఈ పట్టణం రెండు మూడు మారులు చేతులు మారింది. టూనా సరము ప్రాంతం లో ఇంతవరకు 17 వేల శత్రు సైనికులు ఖైదీలుగా పట్టుబడ్డారు.

క్రీటు దీవిపై జర్మనీదాడి తీవ్రమగుటచే అచటనున్న బ్రిటిషు సైన్యములను జూన్ 1 వ తేదీన ఈజిప్టువకు ఉపసంహించుకొని దీవిని వదిలివేయవలసివచ్చెను. ఈ దాడి మే 20 తేదీన ప్రారంభమయ్యెను. మే 28 వ తేదీవరకు జర్మనులకు మెలమె అనే ప్రదేశమునందలి విమానశయము తప్ప మరెక్కడ స్థావరము చిక్కలేదు. మే 28 వ తేదీన జర్మనులు కనియా, రెటిమా మొదలగు ప్రధాన పట్టణములపై పెద్ద విమానదాడి సల్పి వేలకొలది బాంబులవేసి పట్టణముల శిథిలపరచెను. మే 29 వ తేదీన కెనియానుండియు సూదానే ప్రాంతమునుండియు తూర్పునకు మరలవలసివచ్చెను అనాటికి క్రీటులో 30 వేల జర్మను సైన్యము ఉన్నట్టడెను. జర్మను లిందుకు 1,000 వైగా పెద్ద విమానములనుపయోగించిరి. మూడు రోజులు ఉభయపక్షములను పోరాటము జరిగిన పిదప, బ్రిటిషు సైన్యముల యందధిక భాగము జూన్ 1 వ తేదీన క్రీటునుండి ఈజిప్టునకు మరల్చుకొనబడెను.

మధ్య ప్రాచ్యరంగాలలో బ్రిటిషు విమానాలు ఉత్తరాఫ్రికాలోని బెంహజి, ట్రిపోలి రేవుపైన దాడులు జరిపి లిబియాలోని శత్రు సైనికులకు సస్యములు అందకుండజేసినవి. ఈ రంగాలలో యుద్ధం ప్రారంభమైన దాది ఇంతవరకు 1,700 శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడెను. 168 బ్రిటిషు విమానాలు శిథిలమైనవి జూన్ 3 వ తేదీన తైనాలో ప్రయాణముచేయుచున్న కొన్ని శత్రు నౌకలను మధ్యధరాలో ట్యూనిసియా ప్రాంతమున బ్రిటిషు విమానము దెచ్చెను. రెండు నౌకలు ముంచివేయబడెను. వానిలో ఒకటి 6,000 టన్నులది, రెండవది 8,000 టన్నులది.

టర్కీ, ఈరాక్, ఈరాన్.

ఈరాక్లో బ్రిటిషు సైన్యాలు, తిరుగుబాటుదారులను పూర్తిగా ఆణగారే, తి.గి. ఆబుల్ ఇల్లాగారి 'రిజెన్సీ' క్రింద ధర్మబద్ధులగు పరిపాలనను నెలకొల్పినవి. బ్రిటిషు సైన్యాలు గతవారం ఆక్రమించుకొనిన ఫల్లాజా దుర్గమును డి.మే 29 వ తేదీన ఈరాకు రాజధానియగు బాగ్దాదు వైకి దాడి ప్రారంభించెను. ఆ రోజునే బ్రిటిషు విమానదళం, బాగ్దాదు ఫల్లాజాల మధ్యనున్న ఖానా అనే పట్టణాన్ని ఆక్రమించుకున్నట్లు ప్రకటించిరి. కాబ్బ నియానుండి మరికొంత సైన్యం బాగ్దాదు మీదకువస్తూ రామిండిని ఆక్రమించెను. మే 30 వ తేదీకి బ్రిటిషు సైన్యాలు బాగ్దాదుకు 5 మైళ్ల దూరంలోకి వచ్చెను తిరుగ బాటుదారుల నాయకుడగు రషీదు అలీయు, అతనిచే "రిజెంటు"గా నియమింపబడిన ఊరాఫ్ గారును మరికొందరు ఇతర మంత్రులతోగలసి, మే 30 వ తేదీన ఈరాక్ వదిలి పన్నయాకు పూయం మెపోయిరి. బాగ్దాదులో శాంతినికాపాడుటకు యూనిఫ్ అలీ నెబర్యా అనునతను గవర్నరుగ ప్రకటించబడెను. నాటినుండి తిరుగబాటుదారుల నాయకులు బ్రిటి

షు అధికారులతో యుద్ధవిరామ యొడంబడికకొరకు రాయ బారములు ప్రారంభించిరి. మే 31 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు యుద్ధ విరామపు ఒడంబడికపై సంతకములు జరిగెను. జూన్ 1 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలనుండి పోరాటము విరమించబడెను. జర్మను, ఇటాలియను రాయబారులు రషీదు అలీతోబాటు, పన్నయాకు వెళ్లిరి. ఈరాకునుండి జర్మనులు తమ విమానాలను గూడ ఉపసంహరించుకొనిరి రిజెంటు ఆబుల్ ఇల్లాగారు జూన్ 1 వ తేదీన బాగ్దాదు నగరమును ప్రవేశించి నపుడు ప్రజలు బ్రహ్మాండమగు స్వాగతమొసగిరి. తిరుగ బాటుల ప్రవేశించుచున్న జెరూసలపు గ్రాండ్ మఫ్తీగారు రషీదు అలీతో పన్నయాకు వెళ్లెను. కాని అచటనుండి తిరిగి సిరి గూకు వెళ్లసని తెలియుచున్నది. జూన్ 2 వ తేదీకి బాగ్దాదునందు, ఈరాకునం దితరపట్టాలలోని శాంతి పరిస్థితు లేర్పడెను. బ్రిటిషు సైన్యాలు 4 వ తేదీన మోసలుబద్ద నున్న సూనె గనును ఆక్రమించెను. బాగ్దాదులో సైనిక శాసన పరిపాలన ప్రకటించబడెను.

ఆబుల్ ఇల్లాగారి కొరికపై బ్రిటిషు ఆధిమానులలో ప్రముఖులగు జమిల్ మిద్ఖానుగారు కొత్త మంత్రోచ్చమును 3 వ తేదీన యేర్పరచిరి.

ఈరాకు యుద్ధం ముగిసి యొడంబడిక కుదుర్చుట టర్కీలో చాల సంతసం గల్గించింది. సిరియాను బ్రిటిషు సైన్యములు ఆక్రమించువలెనని టర్కీ ప్రతికలు ప్రాయచున్నవి. జర్మను లాక్రమించుట టర్కీకి చాల ప్రమాదకరమని బాన్సరించుచున్నవి. టర్కీ పార్లమెంటు 4 వ తేదీన సమావేశమైనది. సిరియా సమస్య ఆ సభలో చర్చించబడినట్లు తెలియుచున్నది. టర్కీలో పరాసు రాయబారకార్యాలయమునందు ఇద్దరువ్యంగులు ప్రాన్సు జర్మనీతో సహకార మొనర్చుటకు ఇష్టములేక - తమ కడపులను రాజీనామా నొసగిరి. ఇస్టాంబుల్ పట్టణము (టర్కీ) నందు రొట్టెలపిండి లేక ప్రజలు ఇబ్బందిపడుచున్నారని మాస్కో రెడీయో ప్రకటించినది.

పర్షియానుండి బ్రిటిషు సూనె గనుల కాపాడుకొనుట కొరకు కొంత సైన్యము నా దేశమున నిలుపుకొనుటకు అనుమతింపవలసినదని బ్రిటిషు అధికారులు పర్షియా ప్రభుత్వమును కోరిరను వదంతులు నిరాధారమైనవని ఈరాక్ (పర్షియా) యందలి ప్రతికలు ప్రకటించినవి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము.

రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడు మే 28 వ తేదీన నార్తా ప్రతికా విలేఖరులతో మాటలాడుచు "తట్టప విధాన శాసనము" ను రద్దుచేయు ప్రదేశముగాని సవరించు ప్రదేశముగాని తక్షణిపుడేమిలేదని తెలియజేసెను. "తట్టప విధానమునకు భంగములేకుండ సముద్రములపై నాకా స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు సంయుక్త రాష్ట్రములు సర్వశయత్నములు నొసర్చును" అని ప్రకటించెను. జపానుకు సూచన దొగుమముఖిని కేపించుటకు అమెరికను అధికారులు ప్రయత్నించుట లేదని దెలిపిరి. అమెరికాలో బ్రిటిషు రాయబారియగు హాలీఫాక్స్ ప్రభువు, ప్రాఫెసరు క్లింగార్డు రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుని కలుసుకొని 23 గంటలనేపు అయునహమ్మగ్రి సంతక విషయమై సంభవించిరి. రూజ్వెల్టుగారి విజ్ఞప్తిని పురస్కరించుకొని అమెరికాలోని కార్మికులు నెలపు రోజులలో గూడ పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొనుచున్నారు. న్యూజెర్సీ యందు జర్మనులు పెద్ద సభ చేసికొనుచుండగా పోలీసువారు వెళ్లి చెదరగొట్టి, అవలనున్న హిట్లరు బొమ్మలను స్పెన్సికా

పతాకములను చాల కరకటములను కట్టుకొనిరి. అరువు కలుచు చట్టముకి ద అమెరికానుండి పంపబడిన ఆహార పదార్థముల నాకలు అనేకము మే 31 వ తేదిన క్రిటిఫై రేఖలను చేరెను. మెక్సికో రాష్ట్రపు అధ్యక్షుడు 1 వ తేదిన ప్రకటించుచు “ సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము యుద్ధమున దిగువో, మెక్సికో సర్వవిధముల సహాయముచేయునని ” ప్రకటించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో ప్రజాభిప్రాయమును దెలుసుకొనుటకు జరుపబడిన “ గాలప్ పోలు ” సంద — బ్రతును శత్రులకు లొంగిపోవుటకంటె, అమెరికా బ్రతును తరఫున యుద్ధమునకు దిగుచు తమ కిష్టమును నూటికి 62 వంతుల మంది తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. అరువుకలు

చట్టముకింద బ్రతునుకు సజైల వ్యవహారములను నిర్వహించుచున్న హారీ హాప్కిన్సుగారు “ ది అమెరికన్ ” అనే పత్రికలో వ్యాసం వ్రాస్తూ “ పొట్లరు జయించలేదు. బ్రతును జయించు తీరుతుంది ” అని తన దృఢాభిప్రాయమును ప్రకటించాడు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో భుత్పత్తి అయ్యే ఆయుధ సామగ్రిలో మొట్టమొదట బ్రతునుకు సజైలను అందజేయుటకు వినియోగించవలసిన రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడు యూనైటెడ్ 2 వ తేదీ నొక చట్టమును గాంచెను ఇదివరకు భుత్పత్తి అయిన సరికను ఒక్క సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నాకా విమాన శాఖలకు మాత్రమే ముందుగా సజైల చేస్తుండేవారు.

మదరాసు విమాన దళములు యుద్ధములో గట్టిగాపోరాడి ప్రఖ్యాతిని గడించినవి.

ఇండియా దేశములో నాలుగు యుద్ధ ఫండులలోనుండి 10,00,000 సవరములు వాయు విమాన నిర్మాణ మంత్రాంగ శాఖవారికి వాయువిమానములను కొనుగోలు చేయుటకుగాను విరాళముగా సమర్పించబడినవి. ఈ కారణమునల్ల వాయు విమాన మంత్రాంగ శాఖవారు బ్రిటిషువారి విమాన దళములలోని పోరాటముచేయు దళములలో అరింటికి ఇండియా దేశములోని వేర్వేరు ప్రదేశముల పేర్లలో, ఒక్కొక్కదానికి ఒక్కొక్క పేరు పెట్టినారు.

మదరాసు గవర్నరుగారి యుద్ధ ఫండులలోనుండి మదరాసు రాష్ట్రము తరఫున 6,75,000 సవరముల విరాళము పంపబడినది : పంజాబు రాష్ట్రమువారు 1,20,000 సవరముల విరాళము పంపిరి. సంయుక్త రాష్ట్రముల వారు 1,60,000 సవరములను బొంబాయి రాష్ట్రమువారు 1,00,000 సవరముల విరాళము లిచ్చిరి.

ఈ విమాన దళములకు వి రాష్ట్రములు విరాళములను ఇచ్చినవో ఆయా రాష్ట్రముల పేరు పెట్టి, ఆ దళములకును, ఆయా రాష్ట్రములకును శాశ్వతమున సంబంధ బాంధవ్యములు కలిగించబడినవి.

సామాన్య ప్రయత్నమునకు మదరాసువారు చేసిన గొప్ప సహాయమునకుగాను శాశ్వత కీర్తి లభించునట్లు మూడు దళములు ప్రకృతిపడెడివి. ఒకటి హరికేన్ ఫైరు దళము. 1914-18 వ సంవత్సరములలో జరిగిన మహా సంగ్రామములో ఈ దళము కీర్తి చెందినది. రెండవ దళము స్పిట్ ఫైరు దళము. ఈ రెండు దళములు బ్రతును యుద్ధమునందు గట్టిగా పోరి పేరు గాంచివి. మూడవది డిఫెన్సులకు చేరిన క్రొత్త దళములలో నొకటి. తనకు ఏ మాత్రము నష్టములేకుండ స్పిట్ ఫైరు దళము, డస్కర్లవద్ద ఒక దినములో 35 శత్రు విమానములను కూల్చి వశ్రలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది.

యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వము జపానుకుడల నవలంబించుచున్న విధానమునందు రాట్టి మార్పును సుంపదని దేశీయాంగ కార్యదగ్గియగు కార్టెలు హల్లుగారు ప్రకటించిరి. జూన్ 7 వ తేదినండి 8,000 అంగ్ల వైమానికులకు శిక్షణ మొనగుటకు ట్రైన్లు జరిగెనుని స్టేట్సు గారు వెల్లడించిరి. బ్రతునుండి వచ్చిన అమెరికను రాయబారి విసంటుగారు 3, 4 వ తేదీలలో రూజ్వెల్లును దర్శించి యుద్ధ పరిస్థితుల చర్చించెను.

సంగ్రామారంభమునుండి ఇతవరకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి బ్రతునుకు సజైల పోనుకొనిపోవు నాకలలో 28 మాత్రమే శత్రులచే ముంచబడెనని అమెరికను అధికారులు వెల్లడించిరి.

యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వము రాబోవు వత్సరము దేశ రక్షణకొరకు 300 కోట్ల పౌనుల వెచ్చించుటకు నిశ్చయించుకొనినది.

యునైటెడు స్టేట్సు వైస్యములు గ్రీక్ ల్యాండ్ లో దిగి ఆక్రమించెనని 3 వ తేదిన వెల్లడింపబడెను.

కెనడా, అమెరికా, న్యూజిలండు, ఆస్ట్రేలియా ల మధ్య వ్యాపారమునకు గావలసిన నాకలను యునైటెడు స్టేట్సు వారు సజైలచేసి, ఆ దేశముల నాకలు యుద్ధకార్యములకు దిరుగుట కవకాశము గల్గించబడునని యునైటెడ్ స్టేట్సు అధికారులు 4 వ తేదిన ప్రకటించిరి.

రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడు 4 వ తేదిన అమెరికను సైనిక నాకాభికారులతో సంప్రదించిరి. నాకా కార్యదగ్గియగు నాక్సుగారు మాట్లాడుచు, అమెరికను నాకలు గస్తీ తిరుగు ప్రాంతము యిటీవల విస్తరింపజేయబడెనని వెల్లడించిరి. కాని నాకా నష్టములందువలన గుంత తగినదియు యింకను తెలియదనిరి.

గ్రీసు-ఇటలీ.

ఇటీవల సంఘటనలవలన, గ్రీసు రాజు తన మంత్రివర్గమును తగ్గించుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనగా ప్రాత మంత్రి వర్గము రాజీనామా వొసగెను. ట్యుజిరోగారి ప్రధాని త్వరితగతిన క్రొత్త మంత్రివర్గ మేర్పరచబడెను. గ్రీసు ప్రభుత్వము గ్రీసునుండి వెల్లిపోవుటవలన అచటి రష్య

రాయవార కార్యాలయము మాసివేయబడెననియు, అందుచే రహస్యలోని గ్రీకు రాయవార కార్యాలయమునుగూడ మాసివేసి కల్లవలసినదనియు సోవియటు ప్రభుత్వాధికారులు మాస్కోలోని గ్రీకు రాయవారికి చెలిపిరి.

ఇటలీయందలి పాసిస్టు పక్షపు పటాలముల ప్రధాన సైనికాధికారియగు రెస్టి నెంటు జనరలు స్టాకోను పదవి నుండి తొలగించబడెను. మనులూసికి ఇతనికి విభేదములు జనించుటచే ఇతడు పదవినుండి తొలగించబడెను. ముస్సులోని వద్ద విడు సంవత్సరములుగ ప్రధాన అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నున్న డాక్టరు ఓస్వాల్డా నెహ్వాస్టియానీ మే 30 వ తేదీన తన పదవికి రాజీనామానిచ్చెను. క్రోషియాను స్వతంత్ర రాష్ట్రముగ చేసితిమనువేరుతో దానిని ఇటలీ సామ్రాజ్యమున కల్పింపకొనుటను ఖండించుచు యుగోస్లావియా ప్రభుత్వము ఇటలీ ప్రభుత్వమునకు తన అనుమతిని చెలిపెను.

మనులూసి-హిట్లరు జూన్ 2 వ తేదీన ఇటలీ ఆస్ట్రియా సరిహద్దులయందలి ద్రెన్నరు కనుమవద్ద కలసుకొని అయిదు గంటలసేపు సంప్రదించుకొనిరి. అపుడు ఉభయదేశముల విదేశాంగ మంత్రులును, నేనానులునుగూడ సంప్రదింపులలో పాల్గొనిరి. సంప్రదింపులు ముగిసినపిదప ఉభయలకు సంపూర్ణముగ విశేషము, సహకారము కుదిరెననియు సంప్రదింపులు పూర్తిగ ఫలవంతము లయ్యెననియు ప్రకటించిరి.

నాకా నష్టములు.

గతవారము ఆట్లాంటికు మహాసముద్రమున జరిగిన నాకా పోరాటమున మునిగిపోయిన “మూడ్” అను బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలోని సిబ్బందిలో 3 మంది మాత్రమే బ్రతికిరి. బ్రిటిషు నౌకలచే ముంచివేయబడిన “బిస్టార్క్” అను జర్మను యుద్ధ నౌకలో 2,000 మంది సిబ్బంది మునిగిపోయియుండునని తెలియుచున్నది. 100 మంది మాత్రమే బ్రిటిషు నౌకలచే కాపాడబడిరి.

మే 30 వ తేదీన జర్మనులు 150,000 టన్నుల చేప నూనె గల గూడు నార్వే నౌకలను పట్టుకున్నారు.

జూన్ 2 వ తేదీతో ముగిసిన వారమున 63,000 టన్నుల పరిమాణముగల తేనె నౌకలు ముంచివేయబడెను. వానిలో 55,000 టన్నులవరకు మద్యధరా సముద్రముననే ముంచబడెను.

విషీ.

మే 30 వ తేదీన ఉత్తరాఫ్రికాలో పరానువారి ట్యుని సిరియా యందలి ‘స్పాక్సు’ అను రేవుపై బ్రిటిషు విమానము, దాడి జరిపి శాంబులు వేసెను. ఇటాలియను నౌక యొకటి ఆ రేవులో ప్రవేశించుటచే దానిని కిథిలము చేయుటకుగాను దాడి జరుపబడెనని బ్రిటిషు అధికారులు చెలిపిరి. ఆ రేవునందలి ‘రిబెర’ అను పరాను నౌకకు చెబ్బలు తగిలెనని ఆరోపించుచు పరాను అధికారులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపణ పత్రమునంపిరి. విషీ ప్రభుత్వ ఉప ప్రధానియగు అడ్మిరల్ డార్లెక్ మే 31 వ తేదీన పత్రికా ప్రతినిధులతో మాట్లాడుచు, ‘స్పాక్సు’ రేవుపై బ్రిటిషు దాడిని వివరించి ‘ఫాస్సును ఇతర దేశాలు గౌరవించి మన్నించు లాగొనరుటకు’ తా నిదివరకుకంటె కృతనిశ్చయమునై యుంటినని చెలిపెను.

కర్తనీ-ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములు ఇటీవల చేసుకొనిన ఒక బడి ప్రకారం, జర్మనులు తమవద్దనున్న పరాను సైనిక ఖాదీలను వదలుటకు మే 31 వ తేదీనుండియు పారంభించిరి.

1914—18 వ సంవత్సరములలో యుద్ధంలో కనిచేసిన సైనికులను, గాయపడినవారిని మొదట వదలి వెట్టుచున్నారు. విక్టోరియా ఆఫ్ పరాను నౌక పశ్చిమాఫ్రికాలోని పరాను దీవులకు పోవుచుండగా, డచ్చి యుద్ధ నౌక ఆపి కరిక్తించెను. విక్టోరియాలో అపుడు 200 జర్మను ప్రయాణికులుండగా పట్టుకొనబడిరి. వారు పరానువారి మార్టిన్ దివికి పోవుచున్నట్లు తెలిసినది.

జూన్ 3 వ తేదీన విషీ ప్రభుత్వం సమావేశమై—అడ్మిరల్ డార్లెక్ గారు జర్మనీతో కుదుర్చుకొనిన షరతులను చర్చించారు. డాక్టరు, కేసాబ్లాంకా మొదలగు పరాను రేవులను ఆక్కిను రాజ్యాం నౌకలచే ఉపయోగించుకొన నియమలెననియు ఫ్రెంచి సైన్యాలు, ఆఫ్రికాలో స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నాయకుల స్వాధీనంలోవున్న ఫ్రెంచి కాలనీలను ఆక్రమింపవలెనని ఆ షరతులలో జర్మనులు గోరిరి.

ఈ మంత్రులవర్గ సమావేశంలో సిరియాను గురించి బ్రిటును యెడల అవలంభింపవలసిన వైఖరినిగురించి చాల ముఖ్యమగు నిర్ణయములు గాబడినట్లు తెలుస్తుంది. వేగాండు నేనానిగూడ వచ్చి ఆఫ్రికాలోని వ్యవహార కుశీతులను పెట్టెయిను నేనానికి తెలియజేశాడు.

ఆసియా మైసరులో పరాను పరిపాలన క్రింద నున్న సిరియాలో జర్మను సైనికులు దిగుచున్నట్లు టర్కీనుండి వార్తలు వచ్చుచున్నవి. సిరియా యందలి రేవులపైను విమానాశ్రయములపైను బ్రిటిషు విమానములు 2 వ తేదీన దాడులు జరిగించినవి. సిరియా యందలి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ నాయకుడు జెండ్లు నేనాని, ఆ దేశంలో ఒక్క జర్మను సైనికుడైనా లేడని ప్రకటించెను.

విషీలో జరిగిన మంత్రులవర్గ సమావేశంలో, సిరియాపై వచ్చు దాడులను స్వతంత్రతోనే ప్రతిఘటించి దేశమును రక్షించవలెనని నిర్ణయించుకొనిరి. సిరియా పాలనాసరిహద్దులలో పరాను అధికారులు సైనిక శాసనమును ప్రకటించి, దాడిని యెదుర్చుటకు కందకములు మొదలగు వానిని త్రవ్వకొనుచు సన్నాహం లొనర్చుకొనుచున్నారు.

దూర ప్రాచ్యము.

రూష్యెల్లు అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును గురించి తన అభిప్రాయమును చెప్పదలచుకొనలేదని, జపాను విదేశాంగ మంత్రి మట్సుకాగారు పత్రికా విలేఖరులకు సమాధాన మిచ్చెను. కాని చాల జపాను పత్రికలు, ఆగ్రహ వెలిగిస్తున్నవి. జపాను సహాయం చేసేదమని రూష్యెల్లు గావించిన ప్రకటనవలన యునైటెడు స్టేట్సు జపానుపై కత్తికట్టుచున్నదని ఆ పత్రికలు ప్రాసించి. 29 వ తేదీన జర్మను, ఇటాలియను రాయవారులు ప్రత్యేకంగా మట్సుకాగారిని చూచి చాల సేపు మంత్రాంగ మొనర్చుకొన్నారు. తరువాత బ్రిటిషు రాయవారియగు సర్ రాబర్టు క్రెయిగు గారుగూడ మట్సుకాగారిని చూచి అరగింపు సేపు మాట్లాడిరి. జపానుకు నూనెల ఎగుమతిని నిషేధించమని రూష్యెల్లు తెలుపుటనుబట్టి—జపాను ఆక్కిను తరఫున వెంటనే యుద్ధమునకు దిగిదిని అమెరికాలో అనుకుంటున్నాడు. 29 వ తేదీన జపాను యుద్ధాంగ మంతియగు టోజో నేనాని, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు చాల విషమముగనున్నవని చెలిపి, సైనికాధికారులను సమావేశపరచి రిహస్యముగ సంప్రదించెను.

చైనాలో తమోడుగల ప్రత్యేక రాజ్యాధికారాలను, సంగ్రహాధికారం వకలుకొందని యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వం వాదానం చేసినట్లు చైనా ప్రతికలు వ్రాయుచు, అందుకు చాల సంశోషణమును పెట్టి చుచున్నవి. 2 వ తేదీన 27 జపాను విమానాలు, చైనా ప్రభుత్వ రాజధాని యగు చుంగ్కింగుపై బొంబులు వేసినవి. అచటి చిత్రీకరణయవారి కార్యాలయం బొంబులు తగిలి గొంతవరకు శిథిలమైంది. అచట నదిలోని నౌకలకు నావికులకు చాల నష్టం కలిగింది.

దక్షిణ చైనాలోను, షాన్సీ రాష్ట్రంలోను చైనీయులు జపానీయులకు అపారమైన నష్టంకలిగించి వనకకు పార్శ్వదోర్తిని చైనా అధికారులు ప్రకటిస్తున్నారు. ఉత్తర చైనాలో జపాను ఆక్రమిత ప్రాంతంలో మరల గొరల్లా దాడులు విరివినా సంభవిస్తున్నాయి. జపాను నైపులకు వెనుక పాంతాలలో గల రైలుమార్గాలను చైనీయులు ధ్వంసం చేస్తున్నారు.

షాన్సీ రాష్ట్రంలో జపాను నైపులకు గొప్పవిజయం కలిగినదనియు అచట పోరాటంలో 40 వేల చైనా సైనికులు హతరైనయు, 20 వేల ఖైదుగా పట్టుకొనబడిరినియు, జపాను సైనికాధికారులు 3 వ తేదీన ప్రకటించిరి. షాన్సీ పురస్థానమునందును షాన్సీ రాష్ట్రమునందును గూడ చైనా నైపులకు గొప్పవిజయముల సాధించి శత్రుల చెల్లాచెదురు చేసినెని చైనా అధికారులు ప్రకటించిరి.

మూర్ఖు ఇండియా దీవులలోని డచ్చి అధికారులకు జపానుకు జరుగుచున్న వర్తక రాయభారాలు ఫలవంతముగలేవు. అందుచే తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొనవలసినదని జపాను ప్రతికలు జపాను ప్రభుత్వమును హెచ్చరి చుచున్నవి.

సయాం ప్రభుత్వము డచ్చి మూర్ఖ ఇండియా దీవుల నుండి తమకు కావలసిన సూనె ధైల విషయమై, సింగ

పూరునందలి బ్రిటిషు అధికారులతో ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనిరి 4 వ తేదీన ప్రకటించబడెను.

తలుపు దేశాలు (రిష్యా, విర్న దు వనైరా).

మే 31 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు జర్మను విమానాలు కొన్ని విర్నండు రాజధానియగు డబ్లిను నగరముపై దాడి జరిపి కొన్ని చోట్ల బొంబులు పడవేశాయి. దీనివలన 27 మంది జనులు మరణించిరి. చాల ఆస్తిక నష్టంకలిగింది. ఈ విషయమై బొఫు ప్రభుత్వం జర్మను ప్రభుత్వమును తీవ్రముగ మందలించి ఇకమీద నిట్టిదాడులు జరుపమని వాదానం మొనర్చవలసినదనియు ఇపుడు కలిగిన నష్టమునకు మరిహార మొనగవలసినదనియు కోరెను. యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు రెండు నౌకలు ఆహార పదార్థములు కలిపిన మనగా, విరివి ప్రభుత్వంవారు అక్కరలేదని ఆయుధాలు పంపవలసిందని కోరె. అక్షరాజ్యాలతో యద్ధం చేయున్న వారికి తప్ప ఇతరులకు ఆయుధముల సప్లైచేయమని అమెరికా అధికారులు నిరాకరించారు.

ఉటీవల మాస్కో రాష్ట్రంలో జరిగినట్లే, జర్మనీ సరిహద్దులలో భుక్ష్ ఉక్రేనియా రాష్ట్రంలో గూడ మే 29 వ తేదీన పెద్ద సైనిక విన్యాసాలు జరిగెను. సోవియటు రష్యా నియంతయగు స్టాలిను-హిట్లరు కు సుకొని వరప్రసాద సైనిక మైత్రి యొడంబడిక గావించుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు చెలియచున్నది.

స్వేయిను జర్మనీ దేశాలు, సురక్షితులగు కార్తికులను వరస్వరం సప్లై చేసుకొనుటకు గావించుకొనబడిన ఒడంబడికను స్వేయిను ప్రభుత్వం మే 31 వ తేదీన అమోదించి ధ్వజపరిచినది.

బ్రిటనులో ఒక ప్రదేశమునందు “హరికే” వైపురు విమాన నిర్మాణము.

సిరియాను జర్నలుల స్వాధీనం కానియరాదు-టర్కీ భయాలు.

మధ్యధరా సముద్రపు తూర్పు ప్రాంతములలో సభ వింశ సభుటనలవలన, ఒక్క విషయమాత్రం బాగా స్పష్టమగుచున్నది. టర్కీ దేశాన్ని అన్ని వైపులూ జర్నలు నైన్యాల క్రమంగా చుట్టుముట్టుకు వస్తున్నాయి. ఇదివరకు ఒక్క పడమటి సరిహద్దునుండే దాడి జరుగవచ్చునని టర్కీ భయపడుచుండేది. ఇప్పుడిక టర్కీ, జర్నల కోర్కెను అంగీకరించి చెల్లింపకపోతే, నైరుతి దిక్కునుండి గూడా ఉద్బవము కలుగవచ్చు. టర్కీ పడమటి సరిహద్దు పొడుగును ఇప్పుడు జర్నల సేనలు సిద్ధంగా నిలబియున్నాయి. దార్జెన్లనుండి 'రోడు' వరకుగల గ్రీకు దీవులలో జర్నలు టూలియను నైన్యాలను నిలపియుంచారు. టర్కీని ఉత్తరతీరపు వైపుగా యెదిర్చడానికి, సల్ల సముద్రంలో, లైరీయా, రుమేనియా నౌకలు జర్నల స్వాధీనంలోనే వున్నాయి. సిరియాగూడ అప్పుడే క్రమంగా జర్నల అధికారం కిందకు వస్తున్నది. అదిగూడ పూర్తియే సిరియా-జర్నల వశమైతే, టర్కీనిచుట్టు ముట్టే పని యిక పూర్తియగుతుంది. సల్ల సముద్రంలో రుమేనియా తీరాన కాంస్సాంబ్లా రేవు ప్రాంతమునందు జర్నలు ఇటీవల జరిపించిన నౌకా-విమానవిన్యాసాలను చూస్తే టర్కీ ఉత్తర తీరముమీద జర్నల దాడి అసంభవమగు విషయంగాదని తెలుస్తుంది.

ఆ విధంగా టర్కీని నైన్యాలతో చుట్టుముట్టడమే కాకుండా, టర్కీకి దిగులు గల్గించి బెదిరించడానికీటివల జర్నల ఒక విధమైన వదంతులనుగూడ ప్రచారించెయడం ప్రారంభించింది. ఇకమీద యద్ధంసాగించుటలో జర్నల రహస్య ఉభయదేశాలకలిసి పనిచేస్తాయని జర్నలు వదంతుల వ్యాపింపచేస్తున్నారు. అంటే టర్కీ ఇప్పుడు మూడు వైపుల అక్షరాజ్యాల నైన్యముల ఉపద్రవమేగాక, నాల్గవవైపునగూడ రహస్యమూ చూచిగూడ భయపడవలసివస్తున్నది. ఈరాకు, సిరియాలను బ్రిటిషు నైన్యాలు గెలిచి ఆణచియుంపగలవని టర్కీ నమ్మకంగావుంది. కాని అ.తా జరిగిపీదకు, రహస్య వచ్చి జోక్యం గల్గించుకొని వైబడు నేమోనని టర్కీ భయపడుతున్నది. కర్మియా అఖాత పాఠాలను రహస్యకు ఇచ్చేదమని అతే నెట్టికీ, రహస్య-మత్తపడి, బలహింమీదుగా, ఈరాకునకు జర్నల నైన్యాలకు త్రోవను ఇవ్వవచ్చుననుకంబున్నారు. అది నిజమైనా కాకపోయినా టర్కీని బెద

రించి లొంగదీసుకోడానికి జర్నల మాత్రం అట్టి వదంతు-వ్యాపింపజేయడానికి జంకటంలేదు.

దీని ఫలితం అప్పుడే సూచనగా కనిపిస్తున్నది. టర్కీ-జర్నలు సరికుల మారకానికి ఒక ఒడంబడికచేసుకొనునని అనుకుంటున్నారు. బాస్టర్లవండి 16 అక్షరాజ్యాల నౌకలు పడమటగా కట్టుకుండగా, టర్కీ వానిని ఆశలక పోయింది. కొంతదూరం టర్కీగుండాపోవు, అలెప్పా-మోస్సులైల్వేమీదుగా, సిరియానుండి, ఈరాకునందలి తిరుగ బాటుదాడలకు, మందుగుండు సామగ్రిని రవాణాకానిచ్చి. వానిని ఆపితే జర్నలలోతగాదా వస్తుందను భయంబాదా కొంతవరకు కారణమే. సిరియా, ఈరాకు దేశాలు అక్షరాజ్యాల అధికత్వం కిందకు పోవుట తనకు ప్రమాదకరమనే విషయం టర్కీకి బాగా తెలిసివుంటే, ఈ చర్యల జరుగనిచ్చివుండరాదు. లేక, తన మిత్రరాజ్యాలనుండి ఆయుధ సామగ్రివచ్చేవరకు ఓపికపట్టివుండటం మంచిదని తలంచి యూరకొని వుండాలి. తగినత ఆయుధ సామగ్రిలేక, టర్కీ మొదలనుండి తనపై నితరులు దండెత్తివస్తేనే తాను యద్ధంలో దిగెదనని సంకుచితమగు అదిర్బలతో వ్యవహరిస్తున్నది.

వీని అన్నిటిలోకీ, ప్రమాదకరమైనది సిరియా; అప్పుడే అక్కిను నైన్యాలవటవచ్చి దిగుచున్నాయి. అక్కిను రాజ్యాలు పూర్తిగా ఆక్రమింపక పూర్వమే బ్రిటిషు నైన్యాలు సిరియాను ఆక్రమించి తమ స్వాధీనంలో వుంచుకొనుట చాల అవసరమని టర్కీ ప్రజల ఆభిప్రాయం. ఈరాలో పరిస్థితులు అనుకూల పడ్డాయి. ఇక వెంటనే సిరియానుగూడ ఆక్రమించడం-ఒక టర్కీ రక్షణకేగాక, పాలస్తానం, ఈజిప్టు సూయజుల రక్షణకొరకుగూడ చాల అవసరమని వారంటున్నారు. బ్రిటిషు నైన్యాలన్ని ఆక్రమించకపోతే, టర్కీ చర్య దిశుకీని, సిరియాలో తన కనుకూలమగు స్వతంత్ర ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును స్థాపించాని అనుకుంటున్నది. కాని టర్కీ జర్నలతో అసంసరంగా యద్ధంలో దిగుట ఇష్టంలేదు. అందుచే, పాలస్తానంలోని బ్రిటిషు నైన్యాలు యెల్లాగైనా సిరియాను నాజీ ఆక్రమింపకుండా చేయవలసని కోరుచున్నది.

క్రీటు దీవి ఖాళీ-లాభ నష్టములు

అత్యంత ధైర్య పరాక్రమములతో 12 రోజులు అపారమగు శత్రు నైన్యాలను ప్రతిఘటించి పోరాడిన తరువాత, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య నైన్యాలు తుదకు జూన్ 1 వ లేదిన క్రీటు దీవిని ఖచ్చితమైన వెనుకకు మరలవలసివచ్చింది. “ఈ 12 రోజులలో వేలకొలది శత్రునైనికులను విమానములను మన వారు హతమార్చిరి. కాని క్రీటులోని మానవనైన్యాలూని, యద్ధ నౌకాదళముకాని, విమానదళ సహాయంగాడ పూర్తిగావుంటేనేగాని, తుడివరకు జయప్రదంగా యద్ధం సాగించగల్గుట అసాధ్యమని వెల్లడిఅయింది. మన విమానదళం, యంత్రయోధులూ మాత్రమేను ఈజిప్టునుండి రావలసి వచ్చుటచేత తగినంతగా తోడ్పడుటకు మీలేక పోయింది అందుచే వుపసంహరించుకోవలసి వచ్చింది.” అని బ్రిటిషు యద్ధం గొర్రాలయమువారు ప్రకటించారు. క్రీటునుండి ఖాళీచేయబడిన 15 వేల నైన్యం, బ్రిటిషు వారిది మాత్రమే. వారుగాక మరికొంత గ్రీకు నైన్యంగాడ ఖాళీచేయబడివుంటుంది.

క్రీటు పోరాటం ఈ విధంగా ముగియుట కొంత ఆశాభంగకరంగానే వుంటుంది. కాని ఇదియే సరియగు పద్ధతి. బ్రిటిషు నైనికాధికారులు చెలిపినట్లు బ్రిటిషు వారు “క్రీటును కాపాడుకోడానికి ఎంత త్యాగం చేయవచ్చునో ముందుగా నిర్ణయించుకున్నారు.” అతకంటె యెక్కువత్యాగం చేయుట అసంసరమని భావించి, తుడికు తమ నైన్యాలను ఉపసంహరించుకున్నారు. బ్రిటిషు నౌకాదళం జర్నల సేనలను క్రీటువైరా నీయకుండా నిరోధింపగల్గివుంటే, క్రీటులోని నైన్యం, దీవిని ఏ మాత్రం శత్రువశం కాకుండా కాపాడగలిగేదే. కాని మొదటి వారంలో, బ్రిటిషు నౌకాదళానికి విశేషమైన నష్టమే కలిగింది. శత్రులు విమానాలలో దిగుచుండడంవలన, నౌకాదళదానిని నిరోధించుట అసాధ్యమై పోయిందిగూడాను. అది నౌకాదళంలోనూ కాదు. ఏ నౌకాదళానికైనా కూడ ఇది అసాధ్యమగు కార్యము.

జర్మను విమానాలు క్రిటుమీదకు రావాలంటే గ్రీకు వీరా న్నుంచి 150 మైళ్లకంటే ఎక్కువదూరం ప్రయాణించేయ న్నక్కర్లే. 300 లేక 400 మైళ్లదూరానవున్న ఈజిప్టునుంచి వచ్చి బ్రిటిషు విమానాలు వానిని ఎక్కువకాలం యెద్దిన్నా రిం పగల్గటం దుస్సాధ్యమగు పని అని తేలింది. గ్రీకు దీవులు దగ్గరవుండటంవలన జర్మనులు త్వరత్వరగా చాల నైస్యాన్ని తెచ్చి క్రిటులో దింపుకోగలిగినారు.

బ్రిటిషు నైస్యాలు క్రిటునుండి ఉపసంహరించుకొనబడినా, అంశమాత్రాన, సమీప ప్రావ్యంతలో పీట్లగుకు, ఆతని ఆదర్శ సాధన, యెక్కువన్నీ పాతంకాలేదు. బ్రిటునువై దాడి కుద్దే శించిన మేలు రకపు 600 విమానాలను, ముగ్గితులగు 18,000 నైనికులను అతడు ఈ పోరాటంలో కోల్పో యాడు. ఇకమీద, సగ్గామం ముగియువరకు జర్మనీలో ప్రతి ఫాదిరి గుడియందు, యుద్ధరంగంలోని జర్మను నైని కుల శ్మేమంకారకు ప్రార్థనలు జరుపుచుండవలసిన నాడీ అధికారులు చేసిన భుతం, నుమూస్తే—అవారమగు నైనిక నట్టు వార్తలు జర్మనులకు అవుడే దిగులు కల్గివున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. క్రిటు శత్రు సాధికమగుట వలన, మధ్య ధరా సముద్ర తూర్పు భాగంలో బ్రిటిషు నౌకల అధిపత్యా

నికి యేమీ నష్టంకలుగలేదు. క్రిటు దీవినుండి శత్రు విమా నాలు అవుపుడు, బ్రిటిషు నౌకలపై దాడులు సాగించడా నికీ మాత్రం అవకాశం కల్గింది. అయితే ఆ దాడులను ఈజిప్టు తిరమనుండివచ్చు బ్రిటిషు విమానాలు ప్రతిఘటించి నివారించాలవు. అయితే సిసిలీ జలసంధివద్ద రెండు తీరాలు శత్రువువే అయినా బ్రిటిషు నౌకలు నిర్భయంగానే తిరుగ గలుగుచున్నవి.

క్రిటులో బ్రిటిషు నైస్యాలు ఇన్ని రోజులు శత్రులను నిలుపురించుచుండవలస సమీప ప్రావ్యమునందలి ఇతర రంగాలలో తమ బలములను చక్కబరచుకొనడానికి, బ్రిటిషు అధికారులకు అమూల్యమగు అవకాశం లభించింది. ఈ వ్యవధివలననే బ్రిటిషువారు ఈరాకులో తిరుగ వాటును అణచి అచటి పరిస్థితుల చక్కబరచుకోగలిగింది. విలియా సిరియా ప్రాంతాలలో రాగల శత్రు దాడిని యెదుర్కొన డానికి నైస్యాన్ని ఆయుధాలను ఈజిప్టునకు చెచ్చుకొని కేందీకరించి యుంచుకోగలిగాడు. క్రిటు పోవుట నష్టమే, కాని దానివల్ల బ్రిటిషు నైనికాధికారులు చాల విషయాలు నేర్చుకోగలిగిరి.

ఇండియా రక్షణ శిబిరాలు

ఆక్షరాజ్యాల బెదిరింపును ధాటిగా ఎదుర్కోవాలి.

ఇరాకులో తిరుగువాటు అణగారేయి తిరుగువాటు దారుల నాయకుడగు రషీదాలి దేశం విడిచి పారిపోయినా డన్న వార్త ఇండియాలో అదగికి అహంకరంగా ఉండును. రషీదాలికి ఆక్షరాజ్యాల ధనసహాయం ఉండెనటకు ఎట్టి సందేహం లేదు. అతని తిరుగువాటే జయించియుండినచో యీరాటికి ఇరాగుగూడ రుమేనియావలె జర్మనీ వశమయి నాగరూపాలు లేకుండాపోయేది. జర్మనీ ఆశయా ఆక్ర మింప ద్వారాలు తెరిచియుండుటకు రషీదాలికి ఎట్టి సంకోచం నేదు.

రషీ ప్రభుత్వం చేసిన ద్రోహంకూడ రషీదాలికి తోడ్ప డెను. ఇరాకులోని జర్మను పక్షపాతులు ద్వారం తెరుస్తే, ఫ్రెంచి ద్రోహులు రోడ్డు వదునుచేసి యుంచేరని చెప్ప వచ్చును. ఫ్రెంచివారిదగు సిరియాలోని ముఖ్యమగు విమా నాశ్రయములన్నియు యిప్పుడు జర్మనీ వశమందున్నాయి. రషీదాలికి ఆయుధ సహాయంకూడా అక్కడనుండే చేరింది. యుద్ధరంగం యిట్లా తూర్పునకు విస్తరింపడం ఇండియాకు నిశ్శీలిని తెల్పుటకు తోడ్పడెను. ఇండియా యొక్క భద్రత బయటదూరాన ఉన్న నైనిక శిబిరాల దిట్టతనమునై ఆధారపడియున్నది. శత్రువు తన చుట్టునన్న బంధములను తెంచి ముందుకు సాగే యత్నముగా యీ బంధములు ఎంత ఘట్టిగానున్నవో మనకు రుజువుచేసెను.

మన సరిహద్దులు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు పూర్వాప్రగోళంలో ఇండి యా ఎటువంటి ప్రధాన స్థానమా కమించుచున్నదో యీ సంచితయందలి పటమువలన తెలియగలదు. ఇండియాకు వెళ్లని గోడలై ఉత్తరాన చాలా యెత్తైన హిమాలయా పర్వతాలు సహజ సరిహద్దులున్నవటం నిజమే. ఈశాన్య దిక్కునుండి యీ దేశంలోకి ఎవరి దాడి రాకుండు అవి కాపాడుచున్నవి. పశ్చిమాత్రం సరిహద్దులందు కైదు కనములనుండిగాని, యింకే మార్గమునగాని శత్రువులు ఎవరు

వచ్చినా అణచివేయుటకు ఆరిలేని నైనిక దళం అక్కడను బెలించి స్తానమునందు సిద్ధముగ ఉంది. ఇండియా ద్వీప కల్పం యొక్క దీర్ఘమగు సముద్రతీరం కాపలాకాయుటకు రాయలు నేవీ, రాయలు ఇండియను నేవీ యను నౌకా దళాలు గలవు. కాని అధునిక యుద్ధ సాధనములు, పరిక రాలు ముఖ్యంగా విమాన సాధనాలను గమనించినచో, ఇండియా యొక్క రక్షణ ఇండియా సరిహద్దులలోనే యిమి డియుండవచ్చుననుటకు వీలులేదు. ఇండియా సరిహద్దులు నిజంగా సింగపూరు, ఈజిప్టు, మధ్య చేరువ ప్రావ్యదేశ ములుగ ఎంచవలెను. మధ్యధరా సముద్రమునుండి తూర్పు నకు ముఖ్యద్వారమగు సూయజ్ కాల్వ రక్షణకూడ ఇండియా రక్షణ కావచ్చును.

ఈజిప్టుమీద పడితే ఇండియాపై ములభంగా తరువాత దాడిసలపవచ్చునని, ముఖ్యంగా ఈజిప్టుద్వారానే ఇండి యాను ఆక్షరాజ్యాల బెదిరించుచున్నవని ప్రజాసమూహ మందురు. తాను బ్రిటునువై దాడిసలిపి, ఇటలీ నైస్యాలు విలియానుండి ఈజిప్టుపై పుపుటే మొదట జర్మనీ తలపెట్టిన యుద్ధనీతి. కాని రాయలవిమాన దళమును 15 ఆర్మీబాల్లు వావెలూగి నైస్యమును యీ రెండు దాడులను అరికట్టి ఓడించివి. ఇటలీ సేనలు తిరిగి బెంహజీకి తరిమివేయ బడినవి. ఇటలీ వారిదగు తూర్పు ఆఫ్రికా యిప్పుడు మనవారిచే ఆక్రమించబడుచున్నది. అంతట విలియా లోనికి జర్మను నైనికుల గూడ వచ్చిరి. విలియా-ఈజిప్టు సరిహద్దులందు యిప్పుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలును జర్మను సేనలు పోరాడుచున్నవి. జర్మను సేనలకు వెనుకనున్న టోబ్రుకు బ్రిటిషువారి చేతులోనే ఉంది. ఇండియా నైస్యాలు దాన్ని కాపాడుతు జర్మనులపై వెనుకనుండి చెబ్బు కొట్టుచున్నవి. మధ్య తూర్పుదేశమునందు తమ రాజ్యాన్ని ముఖ్యంగా టోబ్రుకును ఎంత త్యాగానికైనా ఓర్చి రక్షిం చెదమని చర్చిలు ప్రధాని చెప్పిన మాటలు ఇండియాలో ప్రజలకెంతో ధైర్యోత్సాహములు కలిగించెను.

శత్రువు వచ్చుటకు మార్గాలు.

తూర్పు ఇండియా రక్షణ కార్యము ఒక్క ఈజిప్టులోనే ఉన్నదను కోరాదు. నేటి యుద్ధంలో విమానాలను, అతిపెద్ద పోతులను యుద్ధ మోటారులను ఎంతదూరమైనా ఎన్ని అడ్డుకున్నా దాటిపోగల్గుచున్నవి. సముద్రం, ఎడారులు, కొండలు, గట్టలు అన్ని ఒకటే. గతయుద్ధంలో యివన్నీ నేనలదాడికి ప్రతిబంధకాలుగా ఉండేవి, కాని యిప్పుడు కావు. ఈజిప్టు బాగా రక్షింపబడుచున్నది. కాని ఇండియాకు యూరోపులోని బాల్కన్సు రాజ్యాలనుండి యితర మార్గాలకూడ గలవు. ఈజిప్టును సముద్రతీరముతో జర్పనీచే. రషియా తటస్థంగా ఉంది. అందుచే యీ మార్గాలేవనగా—

1. బాల్కన్సు రాజ్యాలనుండి—టర్కీ, ఇరాకు, ఇరాను, అఫ్ఘనిస్తాను లేక బెలూచిస్తానులమీదుగా ఇండియాకు.

2. బాల్కన్సులనుండి—సిరియా, ఇర్జాకు, ఇరాను, అఫ్ఘనిస్తాను లేక బెలూచిస్తానులమీదుగా ఇండియాకు.

ఇందు (1) మార్గం ద్వారా శత్రువువచ్చే అవకాశం పూర్తిగా తొలగిపోలేదు కాని, తక్కువ. టర్కీకి యిప్పుడు దక్షిణంనుండి తిప్ప యింకేమార్గాన బ్రిటిషువారి సహాయం చేరదు. టర్కీ మీదుగా జర్పన సేనలు వస్తే టర్కీ ఎదిరింపక తప్పదు. (2) వ మార్గము ఎక్కువ ప్రమాదం సూచించుచున్నది. తూర్పుదేశాల దాడికి ప్రథమ మెట్టుగా సిరియా దేశాన్ని ఉపయోగించుకొనుటకు జర్పనలు విషీ ప్రభుత్వమును ఒత్తిడి చేయుచున్నారు. మధ్యధరా సముద్రంలో బ్రిటిషు నౌకాదళం ఆధికారం వహించియున్నది. కాని గ్రీకుదీవులను జర్పనలు వశపరచుకొన్నందున, సిరియాకు నౌకామార్గం వారి సుభంగా లభించును అమర్గంకూడ సిరోధింపబడును. కాని కొన్ని స్త్రీమరులు వారు నష్టపోయినా, ముగ్గింటినైన సిరియా రేల్వే చేర్చ గల్గుదురు. దొడగనీను దీవులను డి విమానాలవై నైన్యాలను పంపగలదు. సిరియాను జర్పన సేనల క్రమించుకొన్నచో ఫ్రెంచి అధికారియగు దార్గానుగారు వారింపజాలడు. ఈ విధంగా తూర్పు దేశాలలో జర్పన ఇటలీలు కాలు పెట్టగలరు. అప్పుడు ఇరాను, ఇరాకు దేశాలలో చమురు గనులకేగాక, ఇండియా భద్రతకుగూడ ముప్పుకల్గును.

ఇరాకు రక్షణ ప్రాముఖ్యత.

ఈ విషయం బాగా తెలిసియే పిట్లరు ఇరాకులో కుట్రలుపన్ని రషీయాలి తిరుగుబాటును ప్రోత్సహించెను. అచట నున్న బ్రిటిషు నైన్యాలు, ఇండియను నైన్యాలు, సామ్రాజ్య నైన్యాలు ముఖ్యమార్గాలను కాపాడుచుండుటయేగాక, ఈజిప్టులోని నైన్యంవలె ఇండియాను రక్షించు బాధ్యతకూడ నిర్వహించుచున్నవన్నమాట. ఈ మార్గాన్ని వచ్చు జర్పన దాడి ఇరాకులోనే ఆగకట్టవలెను. బాస్రా వాకికి వశమయినచో పెరియను గల్పు సముద్రతీరం వారికి తెరువబడును. నౌకాదళం గట్టినిలెదది ఆ సముద్రమార్గాన వారు ఇండియాకు రాలేరన్నమాట నిజమే. కాని బాస్రానుండి

తూర్పు దేశాలకు ఇరాను (పెర్షియా), అఫ్ఘనిస్తానుల మీదుగా నేలమార్గముకూడ గలదు. ఈ దేశాలలో ఎడారులు కొండలు యిప్పటి నైన్యాలకొక అడ్డుకానేరవు.

ఇంగ్లాండు-ఇరాకు ఒడంబడిక ఇరాకు రక్షణకేగాక, మధ్య ప్రాచ్యదేశమునందు, ఇండియాలోను శత్రుదాడి భయంలేకుండా రక్షణకు తగు యేర్పాటులన్ని చేసికొనుటకు ద్వేషింపబడినది. ఇందుకు యీ రెండుదేశాలు ఒడంబడిసవి. ప్రమాదం సూచించబడగానే ఇరాకులోనే దాని తొలగింపవచ్చును. ఇరాకులో సక్రమపాలకుడగు రీజెంటు ఎమీరు అబ్దులు ఇల్లాగారు, తిరిగి సక్రమ ప్రభుత్వం స్థాపించుటయేగాక, ఒడంబడికకు ఒడ్డుదే, ఆ ప్రాంతాల రక్షణకు బాగుగ బ్రిటిషు సేనలకు తోడ్పడునని పూర్తిగా విశ్వసించవచ్చును. ఇతరవరకు మధ్య, చేరువ ప్రాచ్య దేశాలకు వచ్చిన ముప్పును సామ్రాజ్య సేనలు బాగుగ ఎదుర్కొని తొలగించినవి. ఈ ప్రమాదం యింక పెరుగనేరదు. క్రిటులో శత్రువిమానబలం ఎక్కువగుటచే విడచిరావలసివచ్చినా, అచటను టోబ్రుకులో మిత్రమండలి సేనలు జర్పనలను బాగుగ చితుక కొట్టినవి. అబిసినియాలో అయ్యోస్టా ప్రభువు వేలకొలది నైన్యంతోకూడ లాంచిపోవడం, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సైనికుల ఖ్యాతిని చాటుచున్నవి. సూయజు ప్రాంతముల రక్షణయందు వామెలనేనాని చాల శ్రద్ధ వహించి, కాలానుగుణ్య చర్యయందు తన నేర్పును ప్రకటించెను.

తూర్పు రక్షణలు.

ఈలోగా ఇండియానుండి, యితర సామ్రాజ్య ప్రాంతములనుండి మలయాకు ఆధిక నైన్యములు పంపబడుచున్నవి. శత్రువు చేయి చేసకొన్నచో, మన తూర్పు రక్షణ శిబిర మగు సింగుపూరు తన శక్తి చూపగలదు. చీనా సైనిక రాయబారవర్గ మొకటి ఇండియా, బర్మా, మలయా దేశములను చూచిపోయి, యీ దేశాల రక్షణకు జరుగుచున్న యేర్పాటులు సంకల్పింపకముగ భున్నవని ప్రకటించెను. దురాశగల శత్రువెవడైనా వస్తే సింగ పూరులో తలవాచేటట్లు దెబ్బ తిగగలదు. కాని ఇండో-చీనాదేశం బలహీనంగా వుండి, బర్మాపైకి నేల మార్గాన చొచ్చుకొనిపోవుట కష్టపాధ్యంకాదు. పిట్లరు తానిడవరకు జయించినది, యిక్ముందు ఆశించుచున్న విజయమంతయు సూయజు కాల్య యుద్ధంపై ఒడ్డుకు సీద్ధంగా వున్నాడు. సయూవో, భయూవో, రషియా, టర్కీ, ఇరానుల సహాయం పొందాలని చూచున్నాడు. కావున అతడు ఆ సహాయం పొందగల్గినచో ఇండియా యొక్క తూర్పు కళ్ళిమదూరపు రక్షణ శిబిరములు రెండింటిపై ఒకేసారి దాడిచేయు ప్రమాదం లేక పోలేదు. కావున, మనం మన విభేదాలన్ని మరచిపోయి, భూమ్యాకాశ సముద్రమార్గాలన్నింటి మన రక్షణ యేర్పాటులు ఏర్పాటు చేసుకొని, ఆపుడే యుద్ధంలో తరగీదయియున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం మిత్రమండలి సమిష్టికలన, అక్షరాజ్యాలను దూరంగా ఉంచుటకును, అమెరికా సామ్రాజ్యంనుండి పూర్తిగా సహాయం వచ్చినపిదప, వారిని ఓడించుటకును, పూర్తిగా తోడ్పడవలసియున్నది.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యుద్ధ సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల డైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు పంపుచున్నారు.]